

7. Sınıf Türkçe 1. Dönem 1. Yazılıya Hazırlık Soruları — Cevap Anahtarı

1. (10 puan) Numaralanmış cümlelerin hangilerinde yazım yanlışı yoktur?

- I. Sanatçının son sergisinde ki eserler, sanatseverler tarafından büyük bir ilgiyle karşılandı.
- II. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda Anıtkabir'i ziyaret eden pek çok kişi, o anları ölümsüzleştirmek için art arda fotoğraf çekti.
- III. Bu hafta sonu bizde onlarla birlikte pikniğe gideceğiz, yanımıza birkaç sandviç almayı da unutmayalım.
- IV. Türk Dil Kurumunun son yayımladığı kılavuza göre bu kelimenin de artık o şekilde yazılması gerekiyormuş.

B) II ve IV. ✓

Çözüm: Verilen cümleler yazım kuralları açısından incelendiğinde:

- I. cümlede 'sergisinde ki' ifadesi yanlıştır. Buradaki '-ki' bir ektir (sıfat yapan -ki) ve kendinden önceki sözcüğe bitişik yazılmalıdır: 'sergisindeki'. Dolayısıyla bu cümlede yazım yanlışı vardır.
- III. cümlede 'bizde onlarla birlikte' ifadesindeki 'de' bağlaç görevindedir ve ayrı yazılması gerekir: 'biz de'. Cümleden çıkarıldığında anlamın bozulmaması, bağlaç olduğunu gösterir. Dolayısıyla bu cümlede yazım yanlışı vardır.
- II. ve IV. cümlelerde ise herhangi bir yazım yanlışı bulunmamaktadır. II. cümlede özel isimlerin yazımı, eklerin ayrılması ve ikilemelerin ('art arda', 'pek çok') yazımı doğrudur. IV. cümlede ise TDK'nin güncel kuralına göre kurum ve kuruluş adlarına gelen çekim ekleri kesme işaretiyle ayrılmaz ('Türk Dil Kurumunun') ve 'de' bağlacı doğru şekilde ayrı yazılmıştır. Bu nedenle yazım yanlışı olmayan cümleler II ve IV'tür.

Kazanım: Yazım kurallarını uygulama ve yazım yanlışlarını tespit etme [\[Uygulama\]](#)

2. (10 puan) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "de/da" bağlacının yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

B) Kitapta yazanları dikkatle oku. ✓

Çözüm: Türkçede sert ünsüzle (f, s, t, k, ç, ş, h, p) biten bir kelimeye 'de/da' hal eki geldiğinde ünsüz benzeşmesi kuralına göre 'te/ta' şeklini alır. 'Kitap' kelimesi 'p' sert ünsüzüyle bittiği için 'Kitapta' şeklinde yazılmıydı. Ayrıca 'de/da' burada hal eki olduğu için bitişik yazılmalıdır.

Kazanım: Türkçede 'de/da' bağlacının ve ekinin doğru yazımını ayırt etme ve uygulama. [\[Uygulama\]](#)

3. (10 puan) Türkçede virgöl (,), kendisinden sonraki sözcükle anlam veya yapı bakımından bağlantısı olmayan özneyi belirtmek ve bu sayede oluşabilecek anlam karışıklığını önlemek için kullanılır. Bu işlevdeki bir virgöl kaldırıldığında cümlelerin öznesi değişir veya belirsizleşir. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgöl bu işlevde kullanılmıştır?

A) O, yaramaz kediyi uzun uzun sevdi. ✓

Çözüm: Bu soruda, virgölün özneyi belirterek anlam karışıklığını önleme işlevi sorgulanmaktadır. Bu işlev, virgöl kaldırıldığında cümlelerin öznesinin değişip değişmediği analiz edilerek bulunur. A seçeneğindeki 'O, yaramaz kediyi uzun uzun sevdi.' cümlesinde özne 'O' şahıs zamiridir. Virgöl kaldırıldığında cümle 'O yaramaz kediyi...' haline gelir ve 'O' kelimesi 'yaramaz kedi' tamlamasının sıfatı konumuna geçer. Bu durumda cümlelerin öznesi 'O' (kişi) olmaktan çıkar, belirsizleşir (gizli özne 'O' olur). Diğer seçeneklerde ise virgöl farklı görevlerdedir: B'de sıralı cümleleri ayırır, C'de eş görevli sıfatları sıralar, D'de bir seslenme ifadesinden sonra kullanılır ve E'de bir ara sözü belirtir. Bu seçeneklerde virgölün kaldırılması cümlelerin öznesini temelden değiştirmez. Bu nedenle, virgölün özneyi belirginleştirme ve anlam karışıklığını önleme işleviyle kullanıldığı tek cümle A seçeneğidir.

Kazanım: Virgölün farklı işlevlerini ayırt etme ve bağlamına göre doğru işlevini belirleme. [\[Analiz\]](#)

4. (10 puan) Aşağıdaki cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

"Annem (I) marketten elma (II) portakal (III) muz aldı (IV) sonra da bana dönüp (V) 'Akşam yemeğine ne istersin (VI)' diye sordu."

A) , , , . : ? ✓

Çözüm: Cümledeki boşluklara getirilmesi gereken noktalama işaretleri şunlardır:

(I) 'Annem' kelimesinden sonra özneyi belirtmek için virgül (,) gelmelidir.

(II) 'elma' kelimesinden sonra eş görevli sözcükleri ayırmak için virgül (,) gelmelidir.

(III) 'portakal' kelimesinden sonra eş görevli sözcükleri ayırmak için virgül (,) gelmelidir.

(IV) 'aldı' kelimesinden sonra cümle bittiği için nokta (.) gelmelidir.

(V) Doğrudan alıntıdan önce (tırnak içindeki sözden önce) iki nokta (:) gelmelidir.

(VI) Tırnak içindeki ifade bir soru cümlesi olduğu için soru işareti (?) gelmelidir.

Bu durumda doğru sıralama ' , , , . : ? ' şeklindedir.

Kazanım: Noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanma becerisi [Uygulama]

5. (10 puan) Bir sözcüğün akla gelen ilk, temel anlamına ne ad verilir?

A) Gerçek anlam ✓

Çözüm: Gerçek anlam, bir sözcüğün sözlükteki ilk ve temel anlamıdır. Diğer seçenekler farklı anlam türlerini ifade eder.

Kazanım: Sözcükte gerçek anlam bilgisini hatırlama [Hatırlama]

6. (10 puan) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konan noktalama işareti aşağıdakilerden hangisidir?

A) Virgül ✓

Çözüm: Bu soru, virgülün temel kullanım alanlarından birini doğrudan bilgi hatırlama yoluyla sormaktadır. Eş görevli kelime ve kelime gruplarını ayırma, virgülün en bilinen işlevlerindendir.

Kazanım: Noktalama işaretlerinin kullanım kurallarını hatırlama [Hatırlama]

7. (10 puan) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "göz" sözcüğü yan anlamda kullanılmıştır?

A) Merdivenin gözü, eşyaları saklamak için idealdi. ✓

Çözüm: "Merdivenin gözü" ifadesinde "göz" sözcüğü, gerçek anlamıyla bağlantılı olarak, bir boşluğu veya oyuğu ifade etmek için kullanılmıştır. Bu, sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşmadan kazandığı yeni bir anlamdır, yani yan anlamdır. Diğer şıklarda ise gerçek anlamda veya mecaz anlamda kullanılmıştır.

Kazanım: Sözcüklerin yan anlamlarını ayırt etme [Anlama]

8. (10 puan) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yüz" sözcüğü gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

A) Yüzüme bakmadan konuştuğu için ona kızdım. ✓

Çözüm: "Yüz" sözcüğü A seçeneğinde insanın surati anlamında, yani temel (gerçek) anlamıyla kullanılmıştır. Diğer seçeneklerde ise yan, mecaz veya sesteş anlamlarıyla kullanılmıştır.

Kazanım: Sözcüklerin gerçek anlamlarını ayırt etme [Anlama]

9. (10 puan) 'Ağız kulaklarına varmak' deyimini, aşağıdaki durumların hangisini ifade etmek için kullanılır?

B) Çok sevinmek ✓

Çözüm: 'Ağız kulaklarına varmak' deyimini, bir kişinin aşırı derecede mutlu olduğunu, çok sevindiğini anlatmak için kullanılan bir ifadedir.

Kazanım: Deyimlerin anlamlarını doğru yorumlama [Anlama]

10. (10 puan) Numaralanmış cümlelerin hangilerinde 'de/da' bağlacının yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

I. Bu zorlu sınavda başarılı olmak için gece gündüz demeden çalışmış da sonunda hedefine ulaşmıştı.

II. Kitap fuarında aradığı yayınevini bulamayınca hayal kırıklığına uğramış, üstelikte en sevdiği yazarın imza günü de o günmüş.

III. Evde unuttuğu dosyaları almak için geri döndüğünde, anahtarlarının da ofiste kaldığını fark etti.

IV. Sen de bizimle sinemaya gelmek istersen akşam altıda buluşacağımızı unutma.

A) Yalnız II ✓

Çözüm: Doğru cevap A seçeneğidir. 'de/da' bağlacı kendinden önceki kelimeden ayrı yazılır ve cümleden çıkarıldığında cümlelerin anlamı bozulmaz, sadece daralır. Bulunma durumu eki olan '-de/-da' ise eklendiği kelimeye bitişik yazılır.

I. cümlede 'çalışmış da' ifadesindeki 'da' bağlaçtır ve ayrı yazımı doğrudur.

II. cümlede 'üstelikte' kelimesindeki '-te' bulunma hâli eki değildir, 'üstelik de' şeklinde yazılması gereken bir bağlaç grubudur. Bitişik yazıldığı için yanlıştır.

III. cümlede 'döndüğünde' kelimesindeki '-de' bulunma ekidir ve bitişik yazımı doğrudur.

'anahtarlarının da' ifadesindeki 'da' bağlaçtır ve ayrı yazımı doğrudur.

IV. cümlede 'Sen de' ifadesindeki 'de' bağlaçtır ve ayrı yazımı doğrudur. 'altıda' kelimesindeki '-da' bulunma ekidir ve bitişik yazımı doğrudur.

Bu durumda sadece II. cümlede yazım yanlışı yapılmıştır.

Kazanım: Türkçede 'de/da' bağlacı ile bulunma hal ekinin yazımını ayırt etme ve doğru kullanma becerisi. [Analiz]

Belirtke Tablosu

Konu	Hatırlama	Anlama	Uygulama	Analiz	Toplam
Yazım Kuralları			2	1	3
Noktalama İşaretleri	1		1	1	3
Sözcükte Anlam	1	3			4
Toplam	2	3	3	2	10

Kapsanan kazanımlar

- Yazım kurallarını uygulama ve yazım yanlışlarını tespit etme
- Türkçede 'de/da' bağlacının ve ekinin doğru yazımını ayırt etme ve uygulama.
- Virgölün farklı işlevlerini ayırt etme ve bağlamına göre doğru işlevini belirleme.
- Noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanma becerisi
- Sözcükte gerçek anlam bilgisini hatırlama
- Noktalama işaretlerinin kullanım kurallarını hatırlama
- Sözcüklerin yan anlamlarını ayırt etme
- Sözcüklerin gerçek anlamlarını ayırt etme
- Deyimlerin anlamlarını doğru yorumlama
- Türkçede 'de/da' bağlacı ile bulunma hal ekinin yazımını ayırt etme ve doğru kullanma becerisi.